

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Указу Президента України “Про внесення змін
до Указу Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153”

1. Мета

Проєкт Указу Президента України “Про внесення змін до Указу Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153” (далі – проєкт акта) розроблено з метою впровадження принципів та підходів збройних сил країн-членів НАТО, пов’язаних з порядком проходження громадянами військової служби у мирний час та особливостей її проходження під час особливого періоду, зокрема під час дії воєнного стану, у сфері проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розроблення проєкту акта обумовлено необхідністю виконання:

завдання 2.3 “Ефективне управління кар’єрним зростанням військовослужбовців з дотриманням державної політики гендерної рівності” Стратегічної цілі 2 “Професійний та вмотивований особовий склад сил оборони, підготовлений військовий резерв, що підтримується за рахунок ефективних прозорих систем кадрового менеджменту, військової освіти і науки, охорони здоров’я і соціального захисту” пункту 4.2 Стратегічного оборонного бюлетеня України, затвердженого Указом Президента України від 17 вересня 2021 року № 473/2021;

пунктів 2.6.5.1.1. та 2.6.5.2.3 заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2023 р. № 220;

завдання, визначеного резолюцією Прем’єр-міністра України від 12 вересня 2024 р. № 28933/1/1-24 до Закону України від 20 серпня 2024 р. № 3902-IX “Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану”;

пункту 1.32 Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 11 квітня 2024 р. № 3633-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку” (резолюція Прем’єр-міністра України від 22 квітня 2024 р. № 12375/1/1-24);

пунктів 1.3, 1.4 Плану організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 8 травня 2024 р. № 3687-IX “Про внесення змін до Кримінального,

Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі в обороні країни, захисті її незалежності та територіальної цілісності” (резолуція Прем’єр-міністра України від 27 травня 2024 р. № 15996/1/1-24);

пункту 1.9 Плану організації підготовки проектів актів та виконання інших завдань, необхідних для реалізації Закону України від 21 березня 2024 р. № 3621–ІХ “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист” (резолуція Прем’єр-міністра України від 10 квітня 2024 р. № 10701/1/1-24);

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується внести зміни до Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (далі – Положення) для унормування та удосконалення деяких питань, пов’язаних з порядком проходження громадянами військової служби, а саме:

1) привести назву Положення у відповідність до його змісту в частині його поширення на Державну спеціальну службу транспорту;

2) оновити структуру Положення, з поділом на загальну частину, мирний час, особливий період та служби під час дії правового режиму воєнного стану (стану війни), а також поділом за видами військової служби;

3) зазначити дефініції (визначення) термінів, що застосовуються в Положенні;

4) доповнити зміст Положення нормами щодо нових видів служби (військова служба за призовом осіб із числа резервістів в особливий період та базова військова служба), передбачених частиною шостою статті 2 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу”, а також виключити зі змісту Положення норми про строкову військову службу;

5) удосконалити систему управління кар’єрним зростанням військовослужбовців, зокрема щодо управління кар’єрою “за військовим званням” у мирний час, а саме присвоєння військовослужбовцям чергового військового звання з одночасним призначенням їх на вищі посади за рейтинговим принципом (на конкурсній основі);

6) запровадити механізми ротації військовослужбовців на відповідних посадах у мирний час з метою підвищення їх кваліфікації та набуття ними необхідного досвіду або більш доцільного їх використання;

7) запровадити процедуру випробування для військовослужбовців, які приймаються на військову службу за першим контрактом до Збройних Сил України;

8) запровадити механізм призначення військовослужбовців на посади із штатно-посадовими категоріями, які відповідають їх фактичним військовим званням;

9) унормувати права посадових осіб щодо укладання контрактів;

10) впорядкувати присвоєння військового звання “рекрут”;

11) запровадити мінімальні та максимальні строки вислуги та перебування у військовому званні;

12) запровадити граничні строки перебування на посадах для осіб офіцерського складу;

13) удосконалити процес атестування військовослужбовців;

14) впорядкувати питання проходження військової служби за контрактом особами, які мають судимість за вчинення певної категорії злочинів та яких умовно-достроково звільнено від відбування покарання, а також проходження служби за призовом під час мобілізації, на особливий період засудженими особами, які звільнені від відбування покарання з випробуванням;

15) унормувати питання надання військовослужбовцям відпустки для лікування у зв'язку з хворобою або відпустки для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва), а також питань звільнення з військової служби військовослужбовців визнаних непридатними до військової служби;

16) запровадити механізм направлення військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, до інших військових формувань для подальшого проходження військової служби з виключенням зі списків особового складу Збройних Сил України та у зворотньому порядку без припинення (розірвання) контракту про проходження військової служби під час періодів проведення мобілізації та дії правового режиму воєнного стану.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розроблення проекту акта є: Закони України “Про військовий обов’язок і військову службу”, “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, “Про розвідку”, “Про державну таємницю”, “Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки”, Статут внутрішньої служби Збройних Сил України, Дисциплінарний статут Збройних Сил України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткових витрат із державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Консультації з громадськістю не проводилися.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та

регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Необхідності у проведенні консультацій із заінтересованими сторонами немає. Реалізація акта не матиме впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін, інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами, суб'єктів господарювання тощо.

Проект акта не стосується питань функціонування сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта немає положень, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта надасть можливість впровадити принципи та підходи країн-членів НАТО у сфері проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту у мирний час, привести Положення у відповідність із законами України та указами Президента України стосовно удосконалення порядку проходження військовослужбовцями військової служби та їх соціального і правового захисту.

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держав; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці; рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші спільні відносини.

Міністр оборони України

Денис ШМИГАЛЬ

_____ 2025 р.